

Inson

rivojlanishidagi

buzilishlar, og'ishlar,

kechikishlar

- **INSON RIVOJLANISHI — BU INDIVIDNING BIOLOGIK, PSIXOLOGIK VA IJTIMOIIY JIHATDAN O‘SISHI VA SHAKLLANISHI JARAYONI.**
- **RIVOJLANISHNING BOSQICHLARI:**
- **YANGI TUG‘ILGAN CHAQALOQ**
- **BOLALIK DAVRI**
- **O‘SISH VA ADOLESCENSIYA**
- **KATTALIKKA O‘TISH**
- **QARILIK**
- **NORMATIV RIVOJLANISH: INSONNING TABIIY O‘SISH JARAYONI.**

RIVOJLANISHDAGI BUZILISHLAR VA OG'ISHLAR TUSHUNCHASI

**RIVOJLANISH BUZILISHI — BU INDIVIDNING
FIZIOLOGIK YOKI PSIXOLOGIK JIHATDAN
O'SISHIDA ANIQ KECHIKISHLAR YOKI
OG'ISHLAR YUZAGA KELGAN HOLAT.**

**OG'ISHLAR — NORMATIV RIVOJLANISHDAN
FARQ QILADIGAN HOLATLAR, MASALAN,
BOLANING INTELLEKTUAL RIVOJLANISHIDA
KECHIKISHLAR.**

- **RIVOJLANISH BUZILISHLARI SABABLARI**
- **GENETIK OMILLAR:**
- **IRSI KASALLIKLAR: DASTLABKI RIVOJLANISHNING BUZILISHLARI GENETIK MUTATSIYALAR YOKI XROMOSOMALAR BILAN BOG'LIQ.**
- **GENETIK KASALLIKLAR: MASALAN, DAUN SINDROMI YOKI KLINEFELTER SINDROMI.**

- **BIOLOGIK SABABLARI:**
- **HOMILADORLIK DAVRIDA YOKI TUG'ILISHDA QON AYLANISH TIZIMINING BUZILISHI, TOKSIK MODDALAR BILAN ZAHARLANISH.**
- **TUG'ILISH TRAVMASI YOKI INTRAUTERIN INFEKTSIYALAR (MASALAN, RUBELLA, TOKSOPLAZMOZ).**

- **ATROF-MUHIT VA IJTIMOIIY OMILLAR:**
- **NOTO'G'RI OILA MUHITI VA IJTIMOIIY SHAROITLAR.**
- **STRESS VA TRAVMALAR (MASALAN, OILAVIIY ZO'RAVONLIK YOKI MUAMMOLAR).**
- **EKOLOGIK OMILLAR (MASALAN, ATROF-MUHITDAGI ZAHARLOVCHI MODDALAR).**

- **OZIQLANISH:**
- **KAM OVQATLANISH YOKI NOGIRONLIK RIVOJLANISHGA SALBIY TA'SIR KO'RSATISHI MUMKIN.**

- **PSIXOLOGIK VA EMOTSIONAL OMILLAR:**
- **BOSHQA INSONLAR BILAN MULOQOT QILMASLIK, O'RGANISH UCHUN ETARLIIHA STIMULYATSIYANING YETISHMASLIGI.**

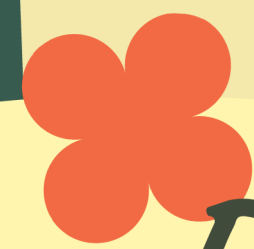
Rivojlanish kechikishi

- Rivojlanish kechikishi — bu bolalarning ma'lum bir yosh davrida tipik rivojlanish bosqichlarini o'tmaslik holati.
- Yoshga mos bo'lmagan rivojlanish: Har bir rivojlanish bosqichi o'zining to'g'ri vaqtidan kechikishi.
- Masalan, 3 yoshli bola gapira boshlamasa, bu kechikish hisoblanadi.
- Kechikishlar quyidagi sohalarda bo'lishi mumkin:
- Motor rivojlanish (harakatlar va jismoniy ko'nikmalar)
- Kognitiv rivojlanish (intellektual va mantiqiy o'qish qobiliyati)
- Til rivojlanishi (gapirish va so'z boyligi)
- Ijtimoiy rivojlanish (boshqalar bilan muloqot qilish va o'ynash)

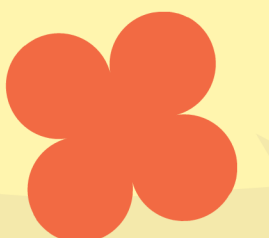
Inson rivojlanishidagi ogʻishlar va kechikishlar turlari

- Fizik rivojlanishdagi ogʻishlar:
- Oʻsish kechikishi: Bolalarning boʻyining normaga nisbatan pastligi.
- Jismoniy qobiliyatlarning kechikishi: Motor rivojlanishning pastligi (masalan, yurish yoki yugurishning kechikishi).
- Psixologik rivojlanishdagi ogʻishlar:
- Intellektual kechikish: Bolaning normal oʻrganish qobiliyatining sustligi.
- Emotsional va ijtimoiy kechikish: Emotsiyalarni boshqarish va boshqalar bilan muloqot qilishdagi qiyinchiliklar.

Rivojlanishdagi og'ishlar va kechikishlarning ta'siri

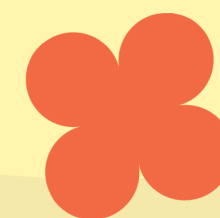
- IJTIMOIIY VA PSIXOLOGIK SALBIY OQIBATLAR.
- O'QISHDAGI VA ISHDAGI MUVAFFAQIYATSIZLIKLAR.
- ERTANGI HAYOTDA O'ZINI TUTISHDAGI QIYINCHILIKLAR.
- RIVOJLANISHDAGI KECHIKISHLAR VA OG'ISHLAR
BOLALARDA O'ZLIKNI ANGLASH VA O'ZIGA
ISHONCHSIZLIKNI KELITIRIB CHIQARISHI MUMKIN.

RIVOJLANISH BUZILISHLARINING OLDINI OLISH

- **ERTA TASHXIS VA DAVOLASH:**
- **TIBBIY VA PSIXOLOGIK YORDAMNI ERTA BOSQICHLARDA BOSHLASH.**
- **KENGAYTIRILGAN RIVOJLANISH VA QO‘LLAB-QUVVATLASH DASTURLARI.**
- **TO‘G‘RI TA'LIM VA TARBIYA:**
- **RIVOJLANISHNING TURLI SOHALARIDA, AYNIQSA, MOTOR VA KOGNITIV QOBILIYATLARDA MUNTAZAM MASHQLAR.**
- **SOG‘LOM TURMUSH TARZI: TO‘G‘RI OVQATLANISH, JISMONIY FAOLLIK VA STRESSNI KAMAYTIRISH.**

- **INSON RIVOJLANISHIDAGI BUZILISHLAR VA KECHIKISHLAR KO‘PLAB OMILLARGA BOG‘LIQ.**
- **ERTA TASHXIS VA TO‘G‘RI YORDAM BILAN KO‘PLAB KECHIKISHLAR TUZATILISHI YOKI KAMAYTIRILISHI MUMKIN.**
- **BOSHQA INSONLAR BILAN TO‘G‘RI MULOQOT, SOG‘LOM TURMUSH TARZI VA IJTIMOYIY QO‘LLAB-QUVVATLASH RIVOJLANISH JARAYONINI YAXSHILAYDI.**

E'TIBORINGIZ UCHUN

RAXMAT

X-14 GURUH TALABASI AXMADBKOVA KIBRIYO

